अभिमन्त्रणं वोत्तरेण ॥७॥ सुमित्रिया न इत्यनेन मन्त्रेणापामभिमन्त्रणं कर्तव्यम् उपस्पर्शनं वा · माध्यन्दिनानां ह्यभिमन्त्रणं पठ्यते अथाभिमन्त्रयते सु°या न इति (३. ८. ५. ११) काण्वानां चोपस्पर्शनम् अथाप उपस्पृशन्तीति · अतो वाशब्दो विकल्पार्थः ।

न सोमेऽनूबन्ध्यावर्जम् ॥८॥ सोमेऽनूबन्ध्यां वर्जयित्वा अनूबन्ध्यातोऽन्यत्र अग्नीषोमीये पशौ आग्नेये च शूलावभृथो न भवति अनूबन्ध्यायां तु भवत्येव स वै नाग्नीषोमीयस्येत्यादिना (३. ८. ५. ११) श्रुतत्वात् ।

वरुणप्रघासवत्समिदाधानम् ॥९॥ तत्र ह्युक्तम् यथेतमेत्या°तूष्णीमिति (५. ५. ३५–३६) तद्वदत्रापि भवतीत्यर्थः । अनेकयजमानके गृहपतिरेवाहवनीये समिधमादधाति तत्पत्नी च सर्वगार्हपत्येषु समिदाधानस्याग्नीन्धनार्थत्वात् परार्थेष्वेकः कुर्यादित्युक्तत्वात्[1] · प्रपञ्चितं चैतद्वरुणप्रघासेषु ।

व्रतं विसृज्यापराग्नीनां पूर्वे चतुर्गृहीतं यूपाहुतिवत् ॥१०॥ हविर्यज्ञविधे यदि तूष्णीमाहवनीयोपस्थानान्ते शूलावभृथः कृतस्तदा समिदाधानान्ते व्रतं विसृज्यौत्तरवेदिकाहवनीयसमीपे[2] व्रतविसर्गं कृत्वा अपरा°र्वे मध्याहवनीये यूपा° वच्चतु°तं जुहोति उरु विष्णविति मन्त्रेण · व्रतं विसृज्येत्युक्तत्वात् यत्रैव व्रतं तत्रैवेयमाहुतिर्न सवविधऽइति गम्यते · यूपाहुतिवदित्येतावतैव सिद्धेः पुनश्चतुर्गृहीतग्रहणं स्रुवेण वेत्येतस्य (१. ४) पक्षस्यात्र निवृत्त्यर्थम् · केचिदाज्यं पूर्णाहुतिवत्संस्कृत्य कुर्वन्ति अन्ये तु पश्वर्थं संस्कृतेनैव नैमित्तिकाहुतिशङ्कया तस्यानपवृक्तत्वादिति हरिस्वाम्यभिप्रायः ।

स विहारोऽत ॥११॥ अतः परं स एव विहारो भवति · अतिप्रणीतोऽपवृज्यते · कर्मापवर्गाधानाद्यप्यत्रैव कर्तव्यमिति पितृभूतिः अतिप्रणीतऽएवेति कर्कः। सर्वेषां धारणपक्षे च मध्याहवनीयस्य धारणं कर्तव्यमित्येतदर्थमिदमुक्तम्।

समारूढनिर्मथिते वा ॥१२॥ अथवा समा°ते विहारे इयमाहुतिर्भवति ततश्च गार्हपत्यं समारोप्य निर्मथ्याहवनीयमुद्धृत्य तस्मिन् · अस्मिन्पक्षे कर्मापवर्गाहुतिसमिदुपस्थानादिकमप्यत्रैव भवति ।

---

१) See १२. १. १५. २) °स्तदसविदाधानांतेविसृ° ABC.